

SV

SV

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 5.2.2009
KOM(2009) 40 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH
RÅDET**

**om Europeiska gemenskapens handlingsplan för bevarande och
förvaltning av hajar**

{SEC(2009) 103}
{SEC(2009) 104}
{SEC(2009) 106}

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om Europeiska gemenskapens handlingsplan för bevarande och förvaltning av hajar

1. INLEDNING

Hajar anses allmänt vara havens toppredatorer. Det är emellertid en mycket hotad art, vars populationer står inför en kraftig nedgång och för vissa arter handlar det till och med om ett verkligt hot om utrotning i gemenskapens vatten.

Ur ett biologiskt perspektiv kan hajar, rockor och Chimaera – som går under den gemensamma benämningen broskfiskar – indelas i två huvudgrupper: Elasmobranchii och Chimeraera, och de omfattar över 1 000 arter¹.

De finns i alla oceaner och hav särskilt i norra Atlanten, där över 50 % av de fångster som görs av EU-fartyg är koncentrerade. Även om hajfisket fortfarande står för en begränsad andel av världens fiskeproduktion har det vuxit snabbt sedan mitten av 1980-talet. Denna trend har påverkats av den ökande efterfrågan på hajprodukter (särskilt fenor, men även kött, skinn, brosk, etc.), särskilt på den asiatiska marknaden och den har upprätthållits genom ett antal faktorer, inklusive förbättringar i fisketeknik, beredning och marknadsföring mot konsumenter samt nedgångarna för andra fiskbestånd. Alla dessa faktorer har bidragit till att hajfisket blivit mer värdefullt. Mellan 1984 och 2004 ökade världsfångsten av hajar från 600 000 till över 810 000 ton.

Hajpopulationerna är särskilt känsliga för oreglerad och intensiv fångst pga. deras biologiska egenskaper. Deras låga reproduktionspotential och låga kapacitet för populationsökning innebär att bestånden har en begränsad kapacitet för återhämtning efter perioder av överfiske eller annan negativ påverkan. För att säkerställa ett hållbart utnyttjande är det därför nödvändigt med en stabil och effektiv ram för förvaltningen av hajfisket.

Det har gjorts ansträngningar på internationell nivå för att säkerställa en samordnad förvaltning av hajfisket.

Inom ramen för uppförandekoden för ansvarsfullt fiske antog FAO år 1999 den internationella handlingsplanen för bevarande och förvaltning av hajar (IPOA SHARKS). Även om FAO-handlingsplanen inte är bindande syftar den till att ge alla berörda stater en referenspunkt och riktlinjer för att utforma sina egna planer för bevarande, förvaltning och ett långsiktigt hållbart utnyttjande av hajar.

Trots den betydelse som hajfisket har för EU-flottorna är hajfisket ännu inte föremål för en omfattande förvaltningsram på gemenskapsnivå. Ett antal åtgärder som direkt

¹ Såvida inte annat anges täcker hänvisningen till "hajar" i detta dokument alla arter i klassen *Chondrichthyes*.

eller indirekt syftar till bevarandet och förvaltningen av hajar har antagits vid olika tillfällen. Omfattningen av existerande åtgärder bör emellertid stärkas för att säkerställa återuppbyggnaden av många bestånd som decimerats av gemenskapsflottan i vatten i och utanför gemenskapen. Med hänsyn till gemenskapens åtagande om hållbart fiske och dess betydelse på internationell nivå bör gemenskapen anta en ledande roll i utvecklingen av strategier som syftar till ett rationellt utnyttjande av broskfiskar.

Det är därför lämpligt att på EG-nivå utveckla och genomföra en omfattande, effektiv och integrerad strategi och regelverk för hajfisket.

I detta meddelande fastställs en handlingsplan för hajar. I den ges en bakgrund till utkastet till planen, en översikt av de grundläggande principer som den baseras på samt beskrivs dess viktigaste delar. En översikt av de planerade åtgärderna tillhandahålls i den bifogade tabellen.

Planen är baserad på de omfattande uppgifter som intressenterna lämnade under det offentliga och institutionella samråd som slutfördes i mars 2008 och den får stöd genom den analys som ges i den bifogade konsekvensbedömningen. I enlighet med kraven i FAO:s internationella handlingsplan åtföljs meddelandet och handlingsplanen av en utvärderingsrapport för hajar, som presenteras i bilagan som ett arbetsdokument från kommissionen.

2. SITUATIONEN I DAG

2.1. EG:s hajfiske

2.1.1. Norra Atlanten

Norra Atlanten omfattar ett antal viktiga hajfisker som bedrivs i vatten som lyder under EU:s eller tredjeland (Norge, Färöarna, etc.) jurisdiktion samt internationellt vatten som lyder under olika regionala fiskeriförvaltningsorganisationer (RFMO). Dessa inbegriper fiske på grunt vatten efter hajar och rockor i nordöstra Europa, fiske efter bottenlevande arter och fiske på medeldjupt vatten i nordöstra Atlanten samt fiske efter haj på djupt vatten (det större tropiska pelagiska fisket behandlas separat i nästa avsnitt). Cirka 56 000 ton Elasmobranchii fångas av EU-fartyg i denna region (nordvästra och nordöstra Atlanten, inbegripet Medelhavet) och fångsten består huvudsakligen av bottenlevande rockor, rockor och småhajar, med relativt små fångster stora pelagiska hajar.

Ett av de största problemen för förvaltningen av hajar i detta område är den blandade karaktären på fisket efter bottenlevande arter, vilket gör att det är mycket svårt att inrikta åtgärderna på att skydda hajar utan att det får allvarliga konsekvenser även för de andra arter som fångas. Den betydande överkapacitet hos de flottor som fångar småhajar och rockor som bifångst i fisket efter bottenlevande arter är också en viktig anledning till förvaltningsproblemen i detta område.

2.1.2. Centrala och södra Atlanten

Centrala Atlantens pelagiska hajfiske: Eftersom de viktigaste målarterna är tonfisk och svärdfisk förvaltas detta ytfiske efter tonfisk och i viss mån deras viktigaste

bifångst av pelagiska hajar, av Internationella kommissionen för bevarande av tonfisk i Atlanten (ICCAT). Medan man sällan fångar hajar med snörpvad, spåredskap eller linor har ytlångrevsfartyg en hög fångstnivå på cirka 68 procent, jämfört med den uppgivna fångstnivån på 30 procent för den uppgivna målfångsten av svärdfisk och tonfisk. Denna hajfångst uppgår till cirka 31 000 ton per år och består huvudsakligen av blåhaj (*Prionace glauca*) och makrillhaj (*Isurus oxyrinchus*). Endast blåhaj utgör 75 % av all hajfångst.

Utöver tonfiske i denna del av Atlanten finns det flera kustfiskerier som utnyttjas av gemenskapsfartyg i vatten som lyder under tredjeländers jurisdiktion. De inrapporterade fångsterna av gemenskapsfartyg (förmodligen de fångster som behålls ombord) är relativt blygsamma och uppgår till cirka 2 300 ton per år under de senaste fem åren.

2.1.3. Indiska oceanen

De två viktigaste artgrupper som fångsterna består av är svärdfisk (45 %, cirka 7 000 ton per år) och hajar (40 %, cirka 6 100 ton per år). Hajinslaget domineras av blåhaj (*Prionace glauca*), som står för upp till 88 % av den totala hajfångsten. Den andra arten av betydelse är makrillhaj (*Isurus oxyrinchus*), som utgör cirka 9 % av den totala hajfångsten.

2.1.4. Stilla havet

Två RFMO förvaltar tonfisket i Stilla havet: IATTC i den östra delen och WCPFC i de centrala och västra delarna. Medan gemenskapen är avtalsslutande part i WCPFC har den endast observatörsstatus i IATTC. Från 2001 till 2005 har hajlandningen stadigt ökat från cirka 400 ton till 6 100 ton. Detta speglar en ökning av hajlagringen ombord till följd av den ökande ekonomiska potential som dessa arter och deras produkter har på de internationella marknaderna. Det är också ett resultat av att fisket efter 2004 expanderat västerut.

Liksom i Atlanten och Indiska oceanen är blåhaj (*Prionace glauca*) och makrillhaj (*Isurus oxyrinchus*) de vanligast förekommande pelagiska hajar i fångsterna och landningarna av ytlångrevsfartyg som fiskar i Stilla havet.

2.2. EU:s hajmarknad

Pigghaj (*Squalus acanthias*) och rödhaj (*Scyliorhinus spp.*) är arter som omfattas av den gemensamma organisationen av marknaden för fiskeri- och vattenbruksprodukter som inrättats genom rådets förordning (EG) nr 104/2000² och som omfattas av interventionsbestämmelser. Mellan 2005 och 2007 låg uttagsinterventionerna för pigghaj i förhållande till produktionen i EU25 på mellan 0,76 % och 1,46 %. Å andra sidan ökade uttagen av rödhaj från 4,04 % år 2005 till 6,54 % av produktionen i EU25 år 2007.

Vad gäller utrikeshandeln minskade importen till EU25 av pigghaj och andra hajar (hela, färska, kylda och frysta) från 19 439 ton år 2005 till 18 756 ton år 2007. Å

² Rådets förordning (EG) nr 104/2000 av den 17 december 1999 om den gemensamma organisationen av marknaden för fiskeri- och vattenbruksprodukter (EGT L 17, 21.1.2000).

andra sidan ökade exporten från EU25 av pigghaj och andra hajar (hela, färska, kylda och frysta) från 696 ton år 2006 till 2 704 ton år 2007.

2.3. Den lagstiftningsram som är tillämplig för hajar i EU

Hajar är levande akvatiska resurser och därför omfattas gemenskapsplanen av den gemensamma fiskeripolitiken såsom den definieras i artikel 1 i rådets förordning (EG) nr 2371/2002 av den 20 december 2002 om bevarande och hållbart utnyttjande av fiskeresurserna inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken.

Det finns redan EG-lagstiftning som styr produktionshanteringen, de tekniska åtgärderna, kontrollen, flott- och handelspolitiken och den skulle kunna vara effektiv när det gäller att säkerställa en hållbar användning av hajar. Andra åtgärder, även om de inte är specifikt inriktade på hajar, kan ha stor betydelse för hajar, särskilt för de som tas som bifångst. Dessa är åtgärder som vidtas genom de fleråriga planerna i enlighet med förordning (EG) nr 1967/2006.

Rent allmänt när det gäller fiskemöjligheter för hajar fastställs bestämmelserna för riktat hajfiske och bifångster av haj i följande två typer av förordningar:

a) Tvååriga rådsförordningar som fastställer fiskemöjligheter för fiskefartyg från gemenskapen för vissa djuphavsfiskbestånd vartannat år och som omfattar EU- och NEAFC-vatten (Nordostatlantiska fiskerikommissionen).

b) Årliga rådsförordningar som fastställer fiskemöjligheter och därmed förbundna villkor för vissa fiskbestånd i gemenskapens vatten och, för gemenskapens fartyg, i andra vatten där fångstbegränsningar krävs, inbegripet de som administreras av NEAFC, NAFO och CCAMLR.

I rådets förordning (EG) nr 2347/2002 av den 16 december 2002³ fastställs särskilda tillträdeskrav och därmed förbundna villkor vid fiske efter djuphavsbestånd, inbegripet ett stort antal djuphavshajar.

I rådets förordning (EG) nr 1185/2003⁴ förbjuds och förhindras bruket av avskärning av fenor från hajar medan resten av hajen kastas överbord. Enligt förordningen får vikten av de fenor som behålls efter fångsten aldrig överskrida den teoretiska vikten av de fenor som skulle motsvara de övriga delar av hajar som finns ombord, lastas om till annat fartyg eller landas. I syfte att upprätthålla denna skyldighet föreskrivs det i förordningen att fenornas teoretiska vikt inte i något fall får överskrida 5 % av hajfångstens färska vikt.

Det är också viktigt att påpeka att ett antal åtgärder har vidtagits på internationell nivå och av Europeiska gemenskapen för att reglera den internationella handeln i hajar och hajprodukter. Åtgärderna har genomförts inom ramen för konventionen om internationell handel med utrotningshotade vilda växter och djur (CITES).

³ EGT L 351, 28.12.2002.

⁴ EUT L 29, 4.7.2003, s. 1.

Ett antal hajarter, nämligen brugd (*Cetorhinus maximus*), vithaj (*Carcharodon carcharias*) och valhaj (*Rhincodon typus*) inkluderas i CITES bilaga II vilket innebär att handeln med dessa arter är strängt reglerad.

Dessutom förtecknas brugden och vithajen i tillägg I och II till konventionen om skydd av flyttande vilda djur (CMS). Valhagen förtecknas i tillägg II till denna konvention.

3. HANDLINGSPLANEN

3.1. Gemenskapens handlingsplan: allmänt syfte, tillämpningsområde och operativa mål

Referenspunkten för denna handlingsplan är FAO IPOA SHARKS, som syftar till att säkerställa bevarandet och förvaltningen av hajar och deras världsomfattande långsiktiga hållbara användning.

Syftet med gemenskapens handlingsplan är att bidra till det allmänna målet genom att säkerställa återuppbyggnaden av många decimerade bestånd som fiskas av gemenskapsflottan både inom och utanför gemenskapsvattnen. I handlingsplanen beskrivs vad som redan finns på plats och vad som återstår att göra för att säkerställa en övergripande och konsekvent lagstiftningspolitik och lagstiftningsram för bevarandet och förvaltningen av hajar inom och utanför gemenskapsvattnen.

Den föreslagna handlingsplanen omfattar både kommersiellt fiske och fritidsfiske med broskfiskar som målarter eller bifångst som bedrivs i gemenskapens vatten. Den inkluderar också fiske som omfattas av de nuvarande och potentiella avtalen och partnerskapen mellan Europeiska gemenskapen och tredjeländer samt fiske på öppet hav och fiske som omfattas av RFMO:s förvaltning eller utfärdandet av icke-bindande rekommendationer utanför gemenskapens vatten.

I handlingsplanen finns följande tre specifika mål:

- (a) Att öka kunskapen både om hajfiske och om hajarter och deras roll i ekosystemet.
- (b) Att säkerställa att det riktade fisket efter haj är hållbart och att bifångsterna av haj till följd av annat fiske regleras ordentligt.
- (c) Att främja en konsekvent strategi mellan gemenskapens inre och yttre politik för hajar.

3.2. Gemenskapens handlingsplan: riktlinjer och viktiga åtgärder

3.2.1. En gradvis strategi för att ta itu med hajrelaterade frågor baserad på solida vetenskapliga rön

Som allmän princip bör broskfiskar förvaltas i enlighet med solida vetenskapliga råd vilket gäller för allt fiske. Med tanke på de specifika biologiska och ekologiska egenskaperna hos de flesta av de relevanta arterna kräver emellertid förvaltningen av hajar en mer försiktig strategi. Genomförandeåtgärderna bör baseras på

försiktighetsmetoden såsom beskrivs för förvaltning av fiske efter en enskild art i kommissionens meddelande KOM(2000) 803 slutlig⁵.

Det bör påpekas att ICES arbetsgrupp om hajar (WGEF) kommer att ta fram utvärderingar av beståndsstatus för de viktigaste arterna för 2007–2009. Eftersom resultaten av dessa utvärderingar kommer att ligga till grund för framtida åtgärder om specifika bestånd kommer det inte vara möjligt att samtidigt genomföra alla önskvärda åtgärder avseende bevarandet av hajar.

Eftersom det kommer ett ökande antal vetenskapliga uppgifter och övervakningsuppgifter är det klokt att föreslå en gradvis strategi. I detta hänseende är det värt att notera att kommissionen genom sitt beslut av den 6 november 2008 har antagit ett flerårigt gemenskapsprogram i enlighet med rådets förordning (EG) nr 199/2008 om upprättande av en gemenskapsram för insamling, förvaltning och utnyttjande av uppgifter inom fiskerisektorn som omfattar hajfrågor inom provtagningsmetoderna för insamling av uppgifter (Grupp 1-bestånd).

När det gäller förbudet mot bruket av avskärning av fenor finns det ett allvarligt potentiellt kryphål i EG-medlemsstaternas genomförande av förordningen om avskärning av fenor genom risken att man accepterar alldeles för allmänna motiv för behovet om separat bearbetning ombord av hajfenorna och de återstående hajdelarna. Det är därför lämpligt att de delar som gäller den motivering som föreskrivs genom artikel 4.2 i förordning (EG) nr 1185/2003 stärks och förtydligas.

I detta hänseende har kommissionen även tagit hänsyn till andra relevanta synpunkter, t.ex. de internationella experternas rekommendationer om denna fråga, enligt vilka det genom en effektiv och praktiskt genomförbar förordning om avskärning av fenor bör bli obligatoriskt att landa hajar med fastsittande fenor, samt svaren till de öppna samråd som kommissionen inlett om utkastet till gemenskapens handlingsplan.

3.2.2. *Betoning av det regionala samarbetet*

Flera hajarter är spridda över stora områden och de är ständigt vandrande på internationellt vatten. Ansvaret för förvaltningen av fiske som utnyttjar sådana bestånd kommer därför huvudsakligen ligga hos de relevanta regionala organisationerna för fiskeriförvaltning. Det är upp till dessa organisationer att fastställa lämpliga åtgärder för de vatten som de ansvarar för. Det är därför viktigt att stödja RFMO:s arbete i detta hänseende, att stärka de RFMO som redan är på plats och arbeta tillsammans för ett snabbt inrättande av nya RFMO i områden som ännu inte täcks.

Det finns för närvarande få bindande förvaltningsrekommendationer för hajar antagna av RFMO till vilka gemenskapen är avtalspart. I de fall där det inte finns några rekommendationer eller några förvaltningsplaner planerade bör gemenskapen uppmuntra de respektive vetenskapliga kommittéerna att ta fram förslag för att förbättra tillgängligheten till uppgifter och att genomföra preliminära utvärderingar.

⁵ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet: Tillämpning av försiktighetsprincipen och fleråriga förfaranden för fastställande av TAC. KOM(2000) 803 slutlig.

En viktig del av gemenskapens handlingsplan är att stärka RFMO:s roller i deras fiskeförvaltningsstrategier och bidra till att säkerställa högkvalificerat råd från deras respektive vetenskapliga kommittéer. I den mån det inte finns några tydliga rekommendationer och råd om förvaltning av hajar från RFMO ska den nuvarande handlingsplanen huvudsakligen fokusera på att förbättra kunskapen om både riktat hajfiske och oavsiktliga hajfångster. Kommissionen kommer därför att fortsätta att arbeta med och stödja RFMO i sina ansträngningar att göra uppgifter om hajar allmänt tillgängliga och att vidta lämpliga förvaltningsåtgärder.

Förbudet mot bruket av avskärning av fenor i förordning (EG) nr 1185/2003 omfattar alla typer av fiske i gemenskapens vatten och alla gemenskapsfartyg som fiskar i andra vatten än gemenskapens. Under de senaste åren har bruket av avskärning av fenor dessutom förbjudits i de flesta RFMO som har behörighet för hajbevarandefrågor. Ofta har dessa förbud kommit till stånd på grundval av gemenskapsförslag och fått stöd av andra parter.

De relevanta bestämmelser som antagits av RFMO förbjuder avskärning av fenor på hajar och föreskriver att varje avtalspart förbjuder deras fartyg att ha hajfenor ombord som tillsammans uppgår till över 5 % av "vikten av hajarna ombord", upp till den första landningsplatsen (medan det i gemenskapslagstiftningen för nuvarande hänvisas till 5 % av "hajfångstens färskvikt").

Kommissionen kommer att fortsätta arbetet mot att säkerställa att de åtgärder som antagits på gemenskapsnivå avseende bruket av avskärning av fenor genomförs i alla relevanta internationella konventioner, inbegripet särskilt de regionala organisationerna för fiskeriförvaltning.

Slutligen kommer gemenskapen att eftersträva förbättrat internationellt samarbete genom CMS och CITES för att kontrollera hajfisket och -handeln.

3.2.3. *En integrerad åtgärdsram*

Kommissionen anser att en sund förvaltning av hajar kräver en integrerad uppsättning olika insatser och produkter samt tekniska åtgärder. På det hela taget är det föreslagna innehållet i gemenskapens handlingsplan strukturerat i enlighet med FAO:s hajplan såsom det föreskrivs i tillägg A till FAO IPA för bevarandet och förvaltningen av hajar.

Handlingsplanen kommer att omfatta åtgärder som avser en förbättrad insamling av uppgifter och vetenskapliga råd, förvaltningsåtgärder och tekniska åtgärder samt en ytterligare förstärkning av kontrollen av förbudet av avskärning av fenor. Åtgärderna kommer att genomföras på gemenskaps- och medlemsstatsnivå och gemenskapen kommer att försöka få dem **godkända** av alla relevanta RFMO.

3.3. **Slutsatser**

Den föreslagna handlingsplanen medför ett stort antal rättsliga åtgärder och strategiåtgärder, inbegripet ändringen av ett antal existerande förordningar. En del av dessa åtgärder kan genomföras på gemenskapsnivå medan andra behöver genomföras på medlemsstatsnivå eller måste godkännas av RFMO. I handlingsplanen föreskrivs dessutom både åtgärder som kan genomföras snarast och andra som behöver ett

åtagande på längre sikt och som måste baseras på rön och vetenskapliga råd som successivt blir tillgängliga. Tidpunkten för genomförandet av handlingsplanen kommer därför att vara beroende av bidragen från alla berörda aktörer. Kommissionen lägger fram denna handlingsplan för rådet och parlamentet och uppmuntrar dem att stödja de föreslagna åtgärderna.

Handlingsplan för hajar

Särskilt mål

Att fördjupa kunskapen både om hajfiske och om hajarter och deras roll i ekosystemet.

<u>Syfte</u>	<u>Åtgärdsnivå</u>	<u>Åtgärd</u>	<u>Ansvarig part</u>	<u>Tidsplan</u>
Att ha tillförlitliga och detaljerade artspecifika och biologiska uppgifter om fångster och landningar samt handelsuppgifter för hög- och medelprioriterat fiske.	Gemenskapsnivå	Att öka investeringarna vad gäller insamlingen av uppgifter om hajar på landningsplatser och av bearbetnings- och saluföringsbranscherna.	Kommissionen, rådet och medlemsstaterna	Ett gradvis genomförande för att få konkreta resultat efter tre års genomförande.
		Att inrätta system för att tillhandahålla verifiering av fångstinformation per art och fiske.		
		Det ska ställas krav på en representativ täckning av EG:s fiskefartyg av observatörer ombord för fartyg över 24 m och med färsk bifångstsiffror på över 10 % till 15 % (beroende på typ av fiske) av hajar i den totala fångsten.		Ett gradvis genomförande för att få fram konkreta resultat till 2013.
		För alla fjärrfiskeflottor som inte omfattas av ovannämnda åtgärd men som tar hajar som en bifångst ska det ställas krav på minst 10 % observatörstäckning till 2013.		
		För högprioriterat fiske på grunt vatten i nordöstra Atlanten ska det ställas krav på ett pilotbaserat observatörssystem (dvs. cirka 25 observatörer) till 2013.		

		Det ska säkerställas att alla landningar och all handel av hajfenor, -kött och -olja registreras separat per vara, och där så är möjligt på artnivå, för det viktigaste fisket och för de viktigaste arterna.		Ett gradvis genomförande för att få konkreta resultat efter tre års genomförande.
	Åtgärder ska främjas inom de regionala organisationerna för fiskeriförvaltning:	Främja förbättrade artspecifika fångst- och landningsuppgifter och övervakning av hajfångster per fiske.	Kommissionen, rådet, medlemsstaterna och RFMO.	Gradvist genomförande
		I samarbete med FAO och de relevanta organisationerna för fiskeriförvaltning förbättra övervakningen och rapporteringen av fångst, bifångst, utkast, uppgifter om marknaden och den internationella handeln, därhelst så är möjligt på artnivå.		
		Begära, genom FAO och de regionala organisationerna för fiskeriförvaltning där så är lämpligt, att dessa organisationer tar fram och genomför regionala hajplaner och därmed förknippade åtgärder för att bistå med artidentifiering och -övervakning, såsom krävs i IPOA-Sharks, till mitten av 2009 för att rapportera till 15:e partskonferensen för CITES.		
		Främja identifieringen och rapporteringen av artspecifika biologiska uppgifter och handelsuppgifter, åtminstone för de		

		viktigaste arterna.		
		Främja en representativ täckning på EG:s fiskefartyg av observatörer ombord för fartyg över 24 m som bedriver fiske på det öppna havet och som har färsk bifångstsiffror på över 10 % till 15 % (beroende på typ av fiske) av hajar i den totala fångsten. För andra flottor som inte omfattas av ovannämnda åtgärd men som tar hajar som en bifångst ska det uppmuntras till minst 10 % observatörstäckning till 2013.		
	Medlemsstats nivå	Övervaka fångster inom fritidsfisket och skilja mellan fiskedödlighet från fritidsfisket och det kommersiella fisket.	Medlemsstat	
Att effektivt kunna övervaka och bedöma hajbestånd på artspecifik nivå och ta fram skördestrategier i enlighet med principerna för biologisk hållbarhet och rationell långsiktig ekonomisk användning.	Gemenskaps- och RFMO-nivå	Förbättra gemenskapens och RFMO:s forskningsprogram för att underlätta insamling av uppgifter, övervakning och beståndsbedömning på artspecifik nivå.	Kommissionen, rådet, medlemsstaterna och RFMO.	Ett gradvis genomförande för att få fram konkreta resultat efter tre års genomförande.
	Medlemsstats nivå	Utveckla nationell expertkunskap	Medlemsstaterna	Gradvist genomförande
Att förbättra och utveckla ramar för inrättandet och samordningen	Gemenskapsnivå	Främja ett ökat medvetande hos intressenter och samråd avseende hajförvaltning och bästa praxis för att	Kommissionen, medlemsstaterna och	Gradvist genomförande

av effektivt samråd som omfattar intressenter inom forsknings-, förvaltnings- och utbildningsinitiativ.		minska oönskade bifångster genom program som drivs av regionala rådgivande nämnder.	intressenter	
	Medlemsstatsnivå	Att uppmuntra medlemsstaterna till att tillåta allmän åtkomst till relevanta aggregerade uppgifter för flottor och information om hajfiske, samtidigt som rätten till konfidentialitet skyddas.	Kommissionen och medlemsstaterna	
		Att dra igång utbildningsprogram som särskilt syftar till att utbilda fiskare och allmänheten om bevarandeprogram och restriktioner för hajar och rockor.	Medlemsstaterna	

Särskilt mål

Att säkerställa att det riktade fisket för haj är hållbart och att de bifångster av haj som uppstår till följd av annat fiske regleras på ett ordentligt sätt.

<u>Syfte</u>	<u>Åtgärdsnivå</u>	<u>Åtgärd</u>	<u>Ansvarig part</u>	<u>Tidsplan</u>
Att anpassa fångsterna och fiskeansträngningen till de tillgängliga resurserna med särskild hänsyn till högprioriterat fiske och sårbara eller hotade hajbestånd.	Gemenskapsnivå	Begränsning av eller förbud mot fiske inom områden som anses känsliga för utrotningshotade bestånd.	Kommissionen, rådet och medlemsstaterna	Ett gradvis genomförande för att få konkreta resultat efter tre års genomförande.
		– Kraftigare begränsning av fiskeansträngningen av relevanta fiskerier.		
	Gemenskaps- och RFMO-nivå	Att upprätta fångstbegränsningar för bestånd i enlighet med de råd som tillhandahålls av ICES och av de relevanta RFMO.	Kommissionen, rådet, medlemsstaterna och RFMO.	Gradvist genomförande

		Att förbjuda allt hajutkast på medellång och lång sikt och att kräva att alla fångster (inbegripet bifångster) landas. Önskade bifångster av hajar som har en chans att överleva måste kastas tillbaka i havet. Ökad selektivitet för att minska oönskade bifångster. Inrättandet av boxar som avgränsas i tid och rum i områden där unga exemplar eller lekmogen fisk är vanliga, särskilt för sårbara eller hotade arter. Främja program och analys för att anpassa fiskeansträngningen på internationell nivå. Inrätta program för minskade bifångster för hajar som av internationella organisationer anses vara allvarligt utrotningshotade eller utrotningshotade. Tillhandahålla internationellt samarbete i CMS och CITES i syfte att kontrollera hajfiske och -handel. Undersöka den eventuella inverkan som marknadsmekanismerna har på bevarandeåtgärderna, inbegripet på hajar inom ramen för den pågående utvärderingen av den gemensamma organisationen av		
--	--	---	--	--

		marknaden för fiskeri- och vattenbruksprodukter.		
Att minimera spill och utkast från hajfångster som kräver bevarande av hajar från vilka fenorna tas bort och att stärka kontrollåtgärder na.	Gemenskaps- och RFMO-nivå	Bekräfta förbudet mot bruket av avskärning av fenor⁶. Som en allmän regel kommer det att vara förbjudet att ta bort hajfenor ombord och att lasta om eller landa hajfenor. Eventuella undantag i fråga om denna regel måste motiveras fullt ut på gedigna och objektiva grunder och dokumenteras innan medlemsstaten utfärdar det särskilda tillståndet. Medlemsstaterna bör inte utfärda särskilda tillstånd för fartyg som inte uppfyller detta villkor. Överväga en eventuell översyn av 5 %-regeln genom att kräva att under inga omständigheter får vikten av fenorna överstiga 5 % av det putsade (urtagna och med huvudet borttaget) slaktvikten av hajfångsten. Medlemsstater som har inrättat och genomfört program för insamling av uppgifter som visar att denna procentsats skulle kunna ökas i vissa fall kan göra det upp till en procentsats som motsvarar 5 % av färskvikten av hajfångsten. För fartyg från medlemsstaterna som har fått undantag från kravet på att landa hajar med fastsittande fenor, att	Kommissionen, rådet och medlemsstaterna	Omedelbart genomförande efter det att rådets och parlamentets slutsatser mottagits.

⁶ Bruket varigenom fenorna tas bort från hajarna medan resten av hajen kastas överbord.

		införa kravet att landa hajfenor och kroppar samtidigt och i samma hamn.		
--	--	---	--	--